

Oponentský posudek na druhou verzi doktorské disertační práce

Mgr. Veroniky Vitkovské

Frazeologické jednotky se somatickým komponentem v češtině v porovnání s ruštinou: kognitivní aspekt

Mgr. Veronika Vitkovskaya předložila k obhajobě druhou, podstatně přepracovanou verzi své doktorské disertační práce. Tato druhá verze má celkem 233 stran, z toho 118 stran tvoří vlastní práce a na ostatních stranách jsou rozsáhlé přílohy.

První a druhá kapitola doznala pouze formálních změn a byla převzata z první verze práce. Kapitola třetí byla podstatně přepracována a kapitola čtvrtá a závěr jsou zcela nové.

V druhé verzi své disertace se doktorandka soustředila mnohem více na kognitivní přístup ke zkoumání dané problematiky, což je plně v souladu s názvem práce, a zároveň se soustředila pouze na jeden ze svých výzkumů, a sice na kognitivní zkoumání vybraných somatických frazémů českých a ruských. K výzkumu přistupuje z hlediska jazykového obrazu světa a především na základě přístupu převzatého z práce Ireny Vaňkové. Přínosné se zdají být katalogy frazémů, které tvoří převážnou část přílohy předložené disertační práce.

Veronika Vitkovskaya vychází z teorie profilů a za pomoci této teorie zkoumá vybrané frazémy *hlava, oko, nos, ústa (pusa, huba) a ucho (uši)*. Zdá se, že tento přístup je v rámci české frazeologie novátorský. Bohužel celkový rozsah vlastního textu čtvrté kapitoly je nevelký a počet zvolených frazémů příliš malý na to, abychom mohli plně akceptovat doktorandčiny závěry. Ve skutečnosti jde pouze o sondu do dané problematiky a disertantka by měla svou práci v tomto směru rozšířit a prohloubit, pokud se bude chtít i nadále touto problematikou zabývat v budoucnu a pokud zamýšlí danou práci publikovat knižně.

Jak už bylo konstatováno výše, V. Vitkovskaya předložila k obhajobě druhou verzi své práce. Především první kapitoly jsou v obou verzích téměř totožné a ve druhé verzi zůstaly tytéž chyby, věcné, stylové, morfologické i pravopisné (v rámci objektivy je třeba konstatovat, že druhá verze je ale po formální stránce nesrovnatelně lepší). Jsou to chyby, které by se ale v doktorské disertační práci z oboru bohemistika vyskytovat neměly (i když je autorkou práce cizinka). Chyby najdeme např. na stránkách 8, 9, 11, 31, 46 i jinde.

Prosím, aby při obhajobě doktorandka vysvětlila:

- proč na s. 53 uvádí drápek, dráp (jde primárně o oblast zvířecí);
- co je *řít'* (s. 54);
- co je *váz* (s. 54);
- co je *slína* (s. 55);

- co je *paštěka* (s. 55)

a co je *komutační lingvistika* (s. 57).

K textu čtvrté kapitoly mám následující připomínky:

- skutečně se v češtině vyskytuje výraz *hlava salátu, hlava zelí*? Nejde tu spíš o *hlávku*? A je to frazém? (s. 72);
- *vyvalovat oči jako když kocour sere do řezanky* – kocour častěji sere do plev (s. 79);
- nominativ plurálu slova oko je oči, nikoli očí (s. 79 a jinde);
- *mít zarudlé oči* není frazém (s. 80);
- *kukuč* je synonymum ke slovu obličej, nikoli oko (s. 85);
- *pysk* není synonymum ke slovu ústa, ale ret (s. 96);
- hmyz nemá *rypák*, hmyz má sosák, rypák má např. vepř (s. 96);
- slovo *hmyz* se užívá pouze v singuláru.

I čtvrtá kapitola obsahuje množství chyb a nepřesností, např. *čeští mluvící* (s. 90 – náležitě má být mluvčí), autorka práce nepřesně uvádí názvy slovníků, jsou zde chyby pravopisné i morfologické. Předložená práce tak svědčí o malé schopnosti doktorandky napsat odborný text. Řada chyb je nepochybně způsobena chvatem, v němž doktorandka druhou verzi své práce vypracovala.

Po přečtení předložené práce a po srovnání s první verzí je možno konstatovat jistý kvalitativní posun. Proto doporučuji druhou verzi doktorské disertační práce Veroniky Vitkovské k obhajobě.

V Praze dne 19. 8. 2013

PhDr. Jiří Hasil, Ph.D.

odborný asistent ÚBS FF UK